

af Havneraadet, og det vil deraf ses, at Havneraadet ikke har været afstaaet fra at høre sig om Anlæggets Betimelighed i det Hele taget, selv om dets Flertal ikke har benyttet Veligheden dertil, men kun dets Mindretal. Det ærede Medlem spurgte mig, hvorfor man skulde gaa til Anlæg, af en Frihavn, thi efter det ærede Medlems Syn paa Sagen var der ikke nogensomhelst Grund dertil. Naar jeg ganske i Almindelighed skal sige det ærede Medlem, hvorfor Regjeringen foreslaar Anlægget af en Frihavn paa den her nærmere bestemte Maade, er Grunden selvfølgelig den, at man derved formener, at aabne nye Veie og give Afgang til forøget Virksomhed for Handel, Søfart og Industri. Anden Mening kan der jo ikke være i at foreslaa dette Anlæg nu. Saa siger det ærede Medlem: Det behøves ikke, det er ingen Nytte til, vi have det godt, som vi have det, og vi kunne i alt Fald faae det tilstrækkelig godt, naar vi blive fuldstændig afgiftsfri. Det ærede Medlem begrundede dette paa, at vi have Kreditoplagsretten og Frilageret, og det er tilstrækkelig for det ærede Medlem. Jeg tror selvfølgelig meget vel, at Kreditoplagsretten er væsentlig en dansk Institution, og jeg indrømmer fuldt ud de store Goder, som følge med at have Bærerne hjemme og have Toldkredit saa længe. Smidstertid viser det sig, at foruden Kreditoplagget ønskede man et Frilager; det har man ogsaa faaet, og det ønsket man nu udvidet. Nu er Spørgsmaalet, om vi ikke kunne gaa til endnu en tredje Udvidelse, nemlig til en Frihavn, en Frihavn, som kan bestaa af to Dele: en Fridok og en Industriefrihavn. Det ærede Medlem mener nu, at det er unyttigt. Jeg ser ikke rettere, end at Fridokken, for at nævne den først, har en Stilling for sig. Det er i Virkeligheden en Udvidelse af Frilageret, hvor man rører sig friere end paa Frilageret, er fri for Toldtilsyn og har en langt større Afgang til Virksomhed til Blanding og Fabrication eller i ethvert Fald til Omdeling i forskjellige Retninger, end man har paa Frilageret. Spørgsmaalet vil altsaa være, om Fridokken nu kan gjøre nogen Nytte. Det forekommer mig, at man her maa erkjende, at det for Storhandlen og til dels ogsaa for Smaahandelen kan faae megen Betydning at kunne faae Afgang til en saadan Fridok. Jeg maa indskyde en Bemærkning i Anledning af, at det ærede Medlem i Gaar nævnte, at en Frihavn var Noget, Regjeringen frit kunde give Koncession paa, at den havde selvstændig Ret dertil. Og det er rigtig. Efter Lovens af 4de December 1863 kan Regjeringen efter sin Opsfattelse gjøre det for Fridokkens Bedkommende, men ikke for Frihavns Bed-

kommende; og naar Regjeringen vil foreslaa begge Dele, maa den forelægge et Lovforslag derom. Nu kan der naturligvis tvistes om, hvorvidt der er Plads for en saadan Virksomhed, men det forekommer mig dog, at der knytter sig ikke saa faa Fordele til en Fridok. Man vil naae den Fordel, at man har alle Hjælpemidlerne ved Haanden og har Lageret lige ved dybt Vand, hvilket man ingenlunde har paa Kreditoplag eller paa Frilageret. Man har her langt friere Afgang til Virksomhed i enhver Henseende. Man har den lette Forbindelse uden Toldtilsyn, forsaavidt man vil handle paa Udlandet, og Anlægget maa ganske vist for en væsentlig Del være beregnet paa Udførsel til Udlandet, Gjennemførsel, om man saa vil, i mange Tilfælde. Jeg ser meget godt og veed meget godt, at det kunde ske uden det, men jeg tror, at det sker bedst paa denne Maade. — Det ærede Medlem mente, at naar man vilde se hen til Bevægelserne andetsteds, var der ingen Grund til nu at gaa til et Frihavnsanlæg af denne Bestaaffenhed; thi saadanne havde ikke tilfredsstillet, hvor man havde dem, ja, nogle Steder nedlagde man dem. Jeg tror, det var nogle østligste Frihavne, og, hvis jeg ikke tager feil, var det af Hensyn til Toldbevogtningen, idet denne viste sig umulig; men andre Steder er man gaaet til at indrette dem. Det ærede Medlem nævnte Exemplet fra Hamborg. Det forbauser mig i ikke ringe Grad, at det ærede Medlem kan tage Forholdene i Hamborg til Indtægt for sig. Det ærede Medlem argumenterer, om jeg hukker ret, saaledes: Hamborg er glad ved at være kommet ind i Toldindlandet i Tyskland; det har derved faaet et udvidet Marked, som det ikke havde før i Toldindlandet; det er selvfølgelig ganske rigtig; men man maa ikke glemme, at ved Siden deraf have de bevaret deres Toldudland, og at det er en Fordel for Hamborg at være baade Toldindland og Toldudland, er ret forstaaeligt; men om de vilde have været glade ved at gaa ind i Toldindlandet, naar de ikke vedblivende kunde have holdt Toldudlandet, turde være et meget stort Spørgsmaal. Jeg antager ikke, at de vilde have øret over 100 Millioner Mark paa et Frihavnsanlæg i saa Tilfælde, og i 1889 hderligere over 9 Millioner Mark paa Udvidelsen af dette Anlæg. Jeg antager altsaa, at Tilfredsheden i Hamborg kommer frem derved, at man har faaet baade Toldindland og Toldudland; men det er altsaa det Samme, vi attraa her i mindre Maalestok. Vi ere i Toldindlandet, og anlægge vi en Frihavn, faae vi ved Siden af Toldindlandet et lille Stykke Told-